

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/17/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улаанбаатар хот
2022 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 70433061

Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545

Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn

Аудитор: Ц.Аззаяа

Утас: 70432545

цахим хаяг: azzayats@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	4
2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	14
3.1 Ерөнхий зүйл	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	20
3.8 Аудитын гол асуудал	20
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	20
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	20
Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	21
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	21
3.12 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар.....	21
4. Нэгтгэсэн тайлангийн аудитын илрүүлэлт	21
4.1 Залруулсан алдаа	22
4.2 Төлбөрийн акт.....	22
4.3 Албан шаардлага	22
4.4. Зөвлөмж	23
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
НА	Нотлох ажил
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
УТХО	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
БСУГ	Боловсрол соёл урлагийн газар
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль

Хүснэгтийн товъёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хүснэгт -1	Санхүүгийн байдлын тайлан	16
Хүснэгт -2	Авлагын үлдэгдэл	16
Хүснэгт -3	Төсвийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	18
Хүснэгт -4	Татварын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	19
Хүснэгт -5	Аудитад хамрагдсан байгууллагын алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	21
Хүснэгт -6	Түүвэрт хамрагдсан байгууллагын алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	25

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	434,711,787.5	598,662,239.9
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	36,267,755.5	190,244,311.4
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	36,267,755.5	190,244,311.4
31210	Төгрөг	36,267,755.5	190,244,311.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	36,267,755.5	190,236,511.4
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	7,800.0
33	АВЛАГА	211,388,639.2	220,764,203.0
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	8,934,776.0	2,411,433.0
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	27,141,500.0
33500	Бусад авлага	14,663,734.2	27,045,807.0
33510	Байгууллагаас авах авлага	14,396,927.2	26,779,000.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	266,807.0	266,807.0
33600	Зээлийн авлага	187,790,129.0	164,165,463.0
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	187,790,129.0	164,165,463.0
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	187,790,129.0	164,165,463.0
34	УРЬДЧИЛГАА	18,000,000.0	8,500,000.0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	18,000,000.0	8,500,000.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	169,055,392.8	179,153,725.5
35100	Түүхий эд материал	10,807,521.1	9,957,599.9
35130	Эм боох материал	10,807,521.1	9,957,599.9
35400	Хангамжийн материал	156,976,101.7	156,260,855.6
35410	Бичиг хэргийн материал	10,672,756.0	7,758,450.2
35420	Аж ахуйн материал	97,541,287.7	96,507,444.6
35460	Хүнсний материал	8,087,310.9	9,477,574.9
35470	Бусад хангамжийн материал	40,674,747.1	42,517,385.9
35600	Мал амьтад	1,271,770.0	12,935,270.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,327,611,213.2	4,252,541,639.4
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,327,611,213.2	4,252,541,639.4
39200	Биет хөрөнгө	4,204,117,138.1	4,129,953,814.3
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,285,152,461.9	4,318,243,021.9
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(458,817,938.2)	(641,983,689.3)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	185,983,656.0	204,363,656.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(120,735,864.1)	(123,178,765.0)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	507,147,649.7	586,843,646.0
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(365,468,473.0)	(394,629,850.5)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	302,230,094.3	314,212,073.8
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(185,643,181.4)	(188,901,162.2)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,051,028.0	1,051,028.0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,540,000.0	1,540,000.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,540,000.0)	(1,540,000.0)
39217	Ном	53,217,705.0	53,933,855.6
39300	Биет бус хөрөнгө	123,494,075.1	122,587,825.1
39301	Програм хангамж	5,625,000.0	5,625,000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(703,124.9)	(1,609,374.9)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	118,572,200.0	118,572,200.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,762,323,000.7	4,851,203,879.3
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	5,450,945.3	27,330,330.1
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	5,450,945.3	27,330,330.1
41300	Өглөг	5,450,945.3	27,330,330.1
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	520,776.2	7,998,322.1
41360	Бусад өглөг	4,930,169.1	19,332,008.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	4,400,969.1	19,332,008.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	529,200.0	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,756,872,055.4	4,823,873,549.2
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,756,872,055.4	4,823,873,549.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,961,661,736.9	1,961,661,736.9
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,083,579,636.7	1,150,581,130.5
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(124,103,852.1)	1,083,295,736.7
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,207,683,488.8	67,285,393.8
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	-	-
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,711,630,681.8	1,711,630,681.8

6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,762,323,000.7	4,851,203,879.3
---	--	------------------------	------------------------

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,334,408,487.4	2,599,479,517.0
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	49,330,075.4	245,482,368.8
110	Орлогын албан татвар	41,719,129.4	41,811,689.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	41,719,129.4	41,811,689.8
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,767,290.0	22,262,450.0
110003	Хөрөнгийн орлого	12,123,779.9	15,177,239.8
110008	Шууд бус орлого	21,828,059.5	4,372,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,280,000.0	48,393,400.0
113002	Бууны албан татвар	2,280,000.0	3,002,000.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	45,391,400.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,330,946.0	155,277,279.0
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,416,228.0	32,475,500.0
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	557,600.0	28,360,700.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	488,500.0	1,803,300.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,370,128.0	2,311,500.0
1181	Газрын төлбөр	61,478.0	99,259.0
118101	Газрын төлбөр	61,478.0	99,259.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,853,240.0	122,702,520.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	30,000.0	118,703,820.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,267,240.0	1,004,700.0
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,556,000.0	2,994,000.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,339,962,680.0	217,116,734.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,339,962,680.0	217,116,734.2
120003	Торгуулийн орлого	400,000.0	752,500.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	11,816,035.0	7,610,246.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.0	605,000.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,211,035.0	7,005,246.0
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	-	6,500,000.0
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	-	6,492,200.0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,317,168,390.0	164,019,626.4
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	10,578,255.0	44,726,561.8
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,945,115,732.0	2,136,880,414.0
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,325,501,500.0	1,298,544,200.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,325,501,500.0	1,298,544,200.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,307,672.0	149,932,022.0
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,000,000.0	12,901,581.0

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	73,983,847.0	46,784,970.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,678,825.0	37,805,471.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	645,000.0	300,000.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	-	52,140,000.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,508,302,700.0	661,796,932.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	762,395,700.0	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	685,936,500.0	591,916,700.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	59,970,500.0	69,880,232.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	24,003,860.0	26,607,260.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	24,003,860.0	26,607,260.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,126,724,998.6	2,531,832,139.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,126,724,998.6	2,531,832,139.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,227,100,755.1	2,413,276,521.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,382,472,004.1	1,383,754,802.5
210101	Үндсэн цалин	972,918,648.7	945,733,596.1
210102	Нэмэгдэл	333,890,148.4	339,615,836.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,873,406.0	5,248,109.4
210104	Урамшуулал	66,752,237.0	65,218,949.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	5,037,564.0	27,938,311.9
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	173,128,955.4	183,074,863.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	118,116,035.2	128,656,267.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,883,011.8	13,622,661.7
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,106,529.4	10,898,149.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,726,349.8	2,718,835.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,297,029.1	27,178,949.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	199,047,103.1	206,523,728.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,544,559.1	13,903,227.2
210302	Түлш, халаалт	183,959,500.0	189,965,500.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,543,044.0	2,655,001.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	96,957,705.0	141,738,781.5
210401	Бичиг хэрэг	9,252,525.0	9,494,688.0
210402	Тээвэр, шатахуун	38,960,996.0	39,101,337.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,532,950.0	5,188,900.0
210404	Ном, хэвлэл	4,925,100.0	235,000.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	88,000.0	2,925,053.0

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,706,752.0	3,223,500.4
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	3,140,882.0	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	2,190,003.0
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	27,350,500.0	79,380,300.0
2105	Нормативт зардал	80,554,150.2	104,960,701.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	32,119,038.0	61,682,180.2
210502	Хоол, хүнс	46,225,894.2	39,788,764.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,209,218.0	3,489,757.5
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,428,850.0	6,442,749.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,175,400.0	1,000,000.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.0	266,749.0
210604	Урсгал засвар	953,450.0	5,176,000.0
2107	Томилот, зочны зардал	2,876,500.0	5,732,460.0
210702	Дотоод албан томилот	2,876,500.0	5,732,460.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	28,928,997.0	16,990,184.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,584,170.0	13,300,208.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,339,000.0	1,721,000.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	183,050.0	445,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	350,000.0	210,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.0	55,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	156,777.0	307,800.0
210807	Газрын төлбөр	147,000.0	118,676.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	144,000.0	832,500.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	259,706,490.3	364,058,251.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,699,876.4	99,989,646.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,082,074.0	3,991,300.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	196,924,540.0	260,077,304.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	899,624,243.5	118,555,618.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	80,665,000.0	92,722,000.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,747,800.0	11,541,800.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	34,987,200.0	53,333,200.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	38,930,000.0	27,847,000.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	762,395,700.0	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	762,395,700.0	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	56,563,543.5	25,833,618.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,942,218.0	25,833,618.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	23,621,325.5	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,207,683,488.8	67,647,377.3
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	361,983.5

225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	-	361,983.5
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,207,683,488.8	67,285,393.8

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	(123,697,064.4)	3,549,595,354.3
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(406,787.7)	(406,787.7)
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	(124,103,852.1)	3,549,188,566.6
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,207,683,488.8	1,207,683,488.8
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	1,083,579,636.7	4,756,872,055.4
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	1,083,579,636.7	4,756,872,055.4
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(283,900.0)	(283,900.0)
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	1,083,295,736.7	4,756,588,155.4
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	67,285,393.8	67,285,393.8
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,961,661,736.9	1,711,630,681.8	1,150,581,130.5	4,823,873,549.2

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,030,892,649.5	2,407,008,694.8
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	49,330,075.4	245,482,368.8
110	Орлогын албан татвар	41,719,129.4	41,811,689.8
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	41,719,129.4	41,811,689.8
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,767,290.0	22,262,450.0
110003	Хөрөнгийн орлого	12,123,779.9	15,177,239.8
110008	Шууд бус орлого	21,828,059.5	4,372,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,280,000.0	48,393,400.0
113002	Бууны албан татвар	2,280,000.0	3,002,000.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	45,391,400.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,330,946.0	155,277,279.0
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	2,416,228.0	32,475,500.0
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	557,600.0	28,360,700.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	488,500.0	1,803,300.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,370,128.0	2,311,500.0
1181	Газрын төлбөр	61,478.0	99,259.0
118101	Газрын төлбөр	61,478.0	99,259.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	2,853,240.0	122,702,520.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	30,000.0	118,703,820.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,267,240.0	1,004,700.0
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,556,000.0	2,994,000.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	32,045,873.0	51,787,412.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	32,045,873.0	51,787,412.0

120003	Торгуулийн орлого	400,000.0	752,500.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,645,873.0	44,534,912.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,565,000.0	1,205,000.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	27,080,873.0	43,329,912.0
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	-	6,500,000.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,949,516,701.1	2,109,738,914.0
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,325,501,500.0	1,298,544,200.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,325,501,500.0	1,298,544,200.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	87,307,672.0	122,790,522.0
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,000,000.0	12,901,581.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	73,983,847.0	46,784,970.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,678,825.0	37,805,471.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	645,000.0	300,000.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	-	24,998,500.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,508,302,700.0	661,796,932.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	762,395,700.0	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	685,936,500.0	591,916,700.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	59,970,500.0	69,880,232.0
1330	Төсвийн захирагчдаас	4,400,969.1	-
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,400,969.1	-
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	24,003,860.0	26,607,260.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	24,003,860.0	26,607,260.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,901,298,750.5	2,148,817,850.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,901,298,750.5	2,148,817,850.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,997,347,407.0	2,025,861,263.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,369,489,800.0	1,372,865,389.8
210101	Үндсэн цалин	921,104,100.0	919,245,963.4
210102	Нэмэгдэл	341,944,360.0	343,812,868.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,544,000.0	5,248,109.4
210104	Урамшуулал	74,753,240.0	74,073,449.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	26,144,100.0	30,485,000.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	184,857,700.0	183,749,600.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	130,085,000.0	129,305,200.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,693,000.0	13,611,200.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,954,500.0	10,888,900.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,738,800.0	2,722,500.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,386,400.0	27,221,800.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	201,974,300.0	206,545,800.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,885,300.0	13,885,300.0
210302	Түлш, халаалт	183,148,800.0	189,965,500.0
210303	Цэвэр, бохир ус	3,940,200.0	2,695,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59,961,655.0	56,817,978.0
210401	Бичиг хэрэг	6,446,300.0	6,702,358.0
210402	Тээвэр, шатахуун	34,818,555.0	37,327,075.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,552,700.0	5,894,500.0
210404	Ном, хэвлэл	8,582,700.0	242,500.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,355,500.0	3,414,545.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,205,900.0	3,237,000.0
2105	Нормативт зардал	79,482,467.0	79,251,486.0

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	31,147,025.0	36,607,406.0
210502	Хоол, хүнс	43,932,942.0	39,450,680.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,402,500.0	3,193,400.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,235,400.0	6,923,900.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.0	1,000,000.0
210602	Тавилга	-	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.0	267,000.0
210604	Урсгал засвар	1,935,400.0	5,656,900.0
2107	Томилолт, зочны зардал	4,061,200.0	6,485,200.0
210702	Дотоод албан томилолт	4,061,200.0	6,485,200.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,470,585.0	19,736,178.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	36,380,585.0	9,482,478.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,219,000.0	1,721,000.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	183,100.0	445,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	346,100.0	210,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.0	55,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	375,000.0	375,000.0
210807	Газрын төлбөр	147,000.0	123,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	764,800.0	832,500.0
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	-	6,492,200.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,814,300.0	93,485,732.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,148,600.0	89,814,020.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,665,700.0	3,671,712.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	903,951,343.5	122,956,587.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	84,992,100.0	92,722,000.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,747,800.0	11,541,800.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	34,987,200.0	53,333,200.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	43,257,100.0	27,847,000.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	762,395,700.0	4,400,969.1
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	762,395,700.0	-
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	4,400,969.1
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	56,563,543.5	25,833,618.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,942,218.0	25,833,618.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	23,621,325.5	-
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	129,593,899.0	258,190,843.9
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	144,902,507.0	91,514,288.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	144,902,507.0	91,514,288.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	144,902,507.0	91,514,288.0
220001	Барилга байгууламж	26,000,000.0	46,091,800.0
221001	Их засвар	26,119,838.0	1,500,000.0
222001	Тоног төхөөрөмж	59,782,669.0	10,288,500.0
223001	Бусад хөрөнгө	-	12,000,000.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	33,000,000.0	21,633,988.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(144,902,507.0)	(91,514,288.0)
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	(38,000,000.0)	(12,700,000.0)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	38,000,000.0	12,700,000.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	38,000,000.0	12,700,000.0

VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	(53,308,608.0)	153,976,555.9
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	89,576,363.5	36,267,755.5
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	36,267,755.5	190,244,311.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,149,678,200.0	2,094,514,829.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,039,797,900.0	2,011,934,529.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,974,075,900.0	1,946,212,529.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,359,731,500.0	1,351,618,949.8
210101	Үндсэн цалин	914,097,600.0	910,779,273.4
210102	Нэмэгдэл	336,670,500.0	331,033,118.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,292,000.0	5,248,109.4
210104	Урамшуулал	73,186,400.0	74,073,449.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,485,000.0	30,485,000.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	183,928,600.0	183,749,600.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	129,290,100.0	129,305,200.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,659,700.0	13,611,200.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,927,700.0	10,888,900.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,732,000.0	2,722,500.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,319,100.0	27,221,800.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	206,545,800.0	206,545,800.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,885,300.0	13,885,300.0
210302	Түлш, халаалт	189,965,500.0	189,965,500.0
210303	Цэвэр, бохир ус	2,695,000.0	2,695,000.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,293,000.0	48,293,000.0
210401	Бичиг хэрэг	6,523,400.0	6,523,400.0
210402	Тээвэр, шатахуун	29,774,400.0	29,774,400.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,894,500.0	5,894,500.0
210404	Ном, хэвлэл	242,500.0	242,500.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,621,200.0	2,621,200.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,237,000.0	3,237,000.0
2105	Нормативт зардал	97,924,200.0	78,920,680.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	36,276,600.0	36,276,600.0
210502	Хоол, хүнс	58,454,200.0	39,450,680.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,193,400.0	3,193,400.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,923,900.0	6,923,900.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,000,000.0	1,000,000.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	267,000.0	267,000.0
210604	Урсгал засвар	5,656,900.0	5,656,900.0
2107	Томилолт, зочны зардал	6,485,200.0	6,485,200.0
210702	Дотоод албан томилолт	6,485,200.0	6,485,200.0

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,547,300.0	12,547,300.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,785,800.0	8,785,800.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,721,000.0	1,721,000.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	445,000.0	445,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	210,000.0	210,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.0	55,000.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	375,000.0	375,000.0
210807	Газрын төлбөр	123,000.0	123,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	832,500.0	832,500.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,696,400.0	51,128,100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,475,800.0	47,475,800.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,220,600.0	3,652,300.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	65,722,000.0	65,722,000.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	65,722,000.0	65,722,000.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,541,800.0	11,541,800.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	53,333,200.0	53,333,200.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	847,000.0	847,000.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	69,880,300.0	69,880,300.0
220001	Барилга байгууламж	46,091,800.0	46,091,800.0
221001	Их засвар	1,500,000.0	1,500,000.0
222001	Тоног төхөөрөмж	10,288,500.0	10,288,500.0
223001	Бусад хөрөнгө	12,000,000.0	12,000,000.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	40,000,000.0	12,700,000.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	40,000,000.0	12,700,000.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,149,678,200.0	2,127,139,586.0
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,298,519,000.0	1,272,710,582.0
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,298,519,000.0	1,272,710,582.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	783,286,900.0	783,286,832.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	713,406,600.0	713,406,600.0
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	69,880,300.0	69,880,232.0
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	26,867,300.0	26,607,260.0
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	26,867,300.0	26,607,260.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	41,005,000.0	44,534,912.0
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.0	1,205,000.0
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	30,400,000.0	43,329,912.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	10,000,000.0	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	16,595,911.0

5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	49,220,667.2
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	601.0	5,092.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.0	6.0
610001	Төсвийн байгууллага	6.0	6.0
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	-	-
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	118.0	118.0
620001	Удирдах ажилтан	13.0	13.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	68.0	68.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	30.0	30.0
620004	Гэрээт ажилтан	7.0	7.0
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	359.0	359.0
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	284.0	284.0
630001	Төрийн өмчит ЕБС	284.0	284.0
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	75.0	75.0
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	75.0	75.0
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	-	4,491.0
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо	-	247.0
640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо	-	4,244.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	118.0	118.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.0	10.0
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	39.0	39.0
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5.0	5.0
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	17.0	17.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	34.0	34.0
650010	Гэрээт ажилтан	5.0	5.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8.0	8.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	122,790,522.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	122,790,522.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	94,790,522.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	21,246,440.00
210101	Үндсэн цалин	8,466,690.00
210102	Нэмэгдэл	12,779,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,524,978.00
210401	Бичиг хэрэг	178,958.00
210402	Тээвэр, шатахуун	7,552,675.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	793,345.00
2105	Нормативт зардал	5,090,206.00

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	5,090,206.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,696,678.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,696,678.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,232,220.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,668,220.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	564,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,000,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	27,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,000,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,000,000.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,000,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	122,790,522.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	122,790,522.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	12,901,581.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,784,970.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	37,805,471.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	300,000.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	24,998,500.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Эрдэнэбүрэн сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд ОНХС-ын зарцуулалт, бараа материал, шатахууны зарцуулалт, цалин хөлсний нэмэгдэл, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, өр төлбөртэй холбоотой зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг аудитор Ц.Аззаяа 2022 оны 3 дугаар сарын 18-ноос 2022 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Эрдэнэбүрэн сумын Засаг дарга 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 07-ны өдрийн 1/48 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Эрдэнэбүрэн сум нь “Хүний хөгжилд суурилсан иргэд нь ажилтай орлоготой дэд бүтэц хөдөө аж ахуй газар тариаланд түшиглэсэн улсын тэргүүний сум болно” гэсэн эрхэм зорилт 2000 га-н хүнсний ногоо малын тэжээл тариалах услалтын системийг азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр сэргээн засварлах ажил эхлүүлсэн, хүнсний эрхийн бичиггүй анхны сум болсон, 2021 оны үзүүлэлтээр аймгийн тэргүүний сум зэрэг амжилттай байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Нийгмийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль*
- *Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2021 оны төсвийн тухай хууль*
- *Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай*
- *Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолоор “төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”*

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө багатай байна.

Сумын нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд мөрдөх тусгайлан баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй бөгөөд Сангийн яамнаас гаргасан бодлого шийдвэрүүдийг хэрэгжүүлэн и-баланс цахим программ хангамж ашиглан холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцүүлэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан ашиглаж байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалтай гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлаар сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт зарлагын 2 531.8 сая төгрөгөөс 2 хувиар тооцон 50.6 сая төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцон, санхүүгийн тайлангийн түвшинд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 40.5 сая төгрөгөөр тогтоолоо.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 88.9 сая төгрөгөөр буюу 1.8 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, цэвэр өмчийн дансдууд байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлан/сая.төгрөг/

Тайлангийн үзүүлэлтүүд	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт /тоо/	Өөрчлөлт /хувь /
Мөнгөн хөрөнгө	36.2	190.2	-153.9	124%
Авлага	211.3	220.7	-9.3	4.4%
Бараа материал	169.0	179.1	-10.1	5.9%
Үндсэн хөрөнгө	4,327.6	4,252.5	75.0	18.2%
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,762.3	4,851.2	-88.9	1.8%
Богино хугацаат өр төлбөр	5.4	27.3	-21.8	106%
Цэвэр хөрөнгө, өмч	4,756.87	4,823.87	-67.	1.4%
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,762.3	4,851.2	-88.9	1.8%

Эх сурвалж: Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 36.3 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 190.3 сая төгрөг болж 75.6 сая төгрөгөөр буюу 47 хувиар өссөн байна. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 153.9 сая төгрөг нь Төрийн сангийн харилцах дансанд, үлдэх 5.3 сая төгрөг нь арилжааны банкны дансанд 0.07 байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 211.4 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 220.7 сая төгрөг болж 9.3 сая төгрөг буюу 10 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт №02 Авлагын үлдэгдэл /сая.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	8.9	2.4	6.5
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		27.1	(27.1)
Байгууллагаас авах авлага	14.3	26.8	(13.5)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	0.3	0.3	0
Зээлийн хүүгийн авлага	187.7	164.1	23.6
Татвар, НДШ /ОНӨААТҮГ/			
АВЛАГЫН НИЙТ ДҮН	211.4	220.7	(9.3)

Эх сурвалж: Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын үлдэгдэлд 74.3 хувь буюу 164.2 сая төгрөг нь сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага, 1.1 хувь буюу 2.4 сая төгрөг нь ажиллагсадтай холбогдсон авлага, 12.1 хувь буюу 26.8 сая төгрөг нь байгууллагаас авах авлага, үлдэх 12.5 хувь 27.4 сая төгрөгийг бусад авлага эзэлж байна.

СХС-гаас бусад 56.6 сая төгрөгийн авлага нь дараа онд барагдах бүрэн боломжтой авлага байна.

СХС-гийн 164.2 сая төгрөгийн авлагын дийлэнхийг сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага эзэлж байгаа бөгөөд оны эхэнд 187.8 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант хугацаанд 12.5 сая төгрөгийн зээл олгож, 43.5 сая төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 164.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Сангаас 2011-2015 онд олгосон 25 зээлдэгчтэй холбоотой 87.7 сая төгрөгийн авлага нь хугацаа хэтэрсэн авлага байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 179.1 сая төгрөг болж 10.1 сая төгрөгөөр өссөн нь эм боох материал, аж ахуйн материалыг үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авч зарцуулаагүйтэй холбоотой нэмэгдсэн байна.

Тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр 198.7 сая, үнэ төлбөргүйгээр 44.7 сая, нийт 243.4 сая төгрөгийн бараа материал нэмэгдэж, 233.3 сая төгрөгийн материалыг зарцуулжээ.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 5,460.5 сая төгрөг байсан бол оны эцэст 5,604.3 сая төгрөг болж 185.6 сая төгрөгөөр өссөн нь 21.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авсан, ОНХС, ХХААГ зэрэг бусад эх үүсвэрүүдээс бий болсон 88.9, Эрүүл мэндийн төвд ирсэн автомашин, мотоцикль, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшлыг 74.3 сая төгрөгийн хандиваар бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Сумын өмч хамгаалах зөвлөлийн шийдвэрээр 0.5 сая төгрөгийн барилга, аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр мал эмнэлгийн машин тусгай зориулалтын автомашин 19.9, соёлын төв, ерөнхий боловсролын сургууль тоног төхөөрөмж 8.6, тавилга эд хогшил 12.6, нийт 41.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталсан байна.

3.5.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 5.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 27.3 сая төгрөг болж 21.9 сая төгрөгөөр өссөн байна. Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 16.4 сая төгрөгийн өр байгаа нь дараа тайлангийн хугацаанд бүрэн барагдах боломжтой өглөгүүд байна. Өглөгийг нэр төрлөөр авч үзвэл: ажилчидтай холбоотой өглөг 8.0, байгууллагад өгөх өглөг 19.3 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэл байна.

3.5.7 Цэвэр хөрөнгө, өмч

Засгийн газрын оролцоо дансны оны эхний үлдэгдэл 4,756.8 сая төгрөг байсан оны эцэст 4,823.8 сая төгрөг тайлант он 3,412.4 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн 67.2 сая төгрөгийн үр дүнтэй, өмнөх үеийн үр дүн рүү 2.8 сая төгрөгөөр залруулсан тус тус нөлөөлсөн байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,214.6 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,214.6 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Эрдэнэбүрэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн төсвийг аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 12 дугаар сарын 03 өдрийн 3/03 тоот тогтоолоор 2,065,8 сая төгрөгөөр анх баталж өмнө оны болон тайлант оны орлого давсан холбоотойгоор 2021 онд 1 удаа тодотгол хийн 2021 оны 08 дугаар сарын 05-ны 4/03 тоот тогтоолоор нийт 2,149.6 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн тодотголыг сумын ИТХ-аар 2021 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 3/03 тоот тогтоолоор 2,149.6 сая төгрөгөөр 6 байгууллага, 2 сангийн төсвийг тодотгож баталжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд 2,149.6 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 1,298.5 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 783.3 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 26.9 сая төгрөгийг ЭМДС-аас, 69.8 сая төгрөгийг ОХНС-аас санхүүжих, 0.6 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 30.4 сая төгрөгийг туслах үйл ажиллагаанаас, 10.0 сая төгрөгийг өмнөх оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Хүснэгт №3. Төсвийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая.төгрөг/

Нэр төрөл	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	зөрүү
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,298.5	1,272.7	25.80
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,298.5	1,272.7	25.80
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	783.3	783.3	-
Орон нутгийн төсвөөс	713.4	713.4	-
Орон нутгийн хөгжлийн сан	69.9	69.9	-
Нийгмийн даатгалын төсвөөс санхүүжих	26.9	26.6	0.30
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	26.9	26.6	0.30
Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас	41.0	44.5	(3.5)
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос	0.6	1.2	(0.6)
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос	30.4	43.3	(12.90)
Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	10.0	0	10.0
ЭХ ҮҮСВЭРИЙН НИЙТ ДҮН	2,149.7	2,127.1	22.6

Эх сурвалж: Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1272.7, орон нутгийн төсвөөс 783.3, ОНХС-ийн санхүүжилт 69.9, ЭМДС-аас санхүүжих 26.6, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 1.2, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 43.3 сая, нийт 2127.1 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 2094.5 мянган төгрөгийг зарцуулж 32.6 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2094.5 сая төгрөг буюу 97.4 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 8.1 сая төгрөгөөр, нормативт зардал 19.0, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 0.6, эргэж төлөгдөх зээлийг 27.3 сая төгрөгөөр буюу нийт 55.1 сая төгрөгөөр батлагдсан төсвийг хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг 0.6, туслах үйл ажиллагааны орлого 30.4 сая төгрөгөөр тус тус батлагдаж гүйцэтгэлээр үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг 1.2 сая, туслах үйл ажиллагааны орлогыг 43.3 сая төгрөгөөр нийт 44.5 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн. Нийт бүрдүүлсэн орлогын 43.5 сая төгрөгийг СХС-ийн зээл, зээлийн хүүгийн орлого, 1.0 сая төгрөг нь сумын соёлын төвийн өөрийн орлого бүрдсэн байна.

Эрдэнэбүрэн сумын ИТХ-ын 2021 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 2021 оны 9 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 3/03 дугаар тогтоолд Эрдэнэбүрэн сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 136.7 сая төгрөгийн татварын орлогыг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 201.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 47.1 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 4. Сумын татварын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая.төгрөг/

Орлогын ангилал	2021 оны		Зөрүү
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Татварын нийт орлогын дүн	136.7	201.1	(64.4)
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	136.7	201.1	(64.4)
Татварын орлого	135.7	200.4	(19.9)
Орлогын албан татвар	15.5	26.7	(11.2)
Хувь хүний орлогын албан татвар	15.5	26.7	(11.2)
Цалин, хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлогын			-
Үйл ажиллагааны орлого	5.0	22.3	(17.3)
Суутгагчийн бусад орлого	10.5	4.4	6.1
Шууд бус орлого			-
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	-	-
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт			-
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар			-
Хөрөнгийн албан татвар	13.1	18.2	(5.1)
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар			-
Бууны албан татвар	2.1	3.0	(0.9)
Иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлого	11.0	15.2	(4.2)
Хөрөнгө борлуулсаны албан татвар	-	0.2	(0.2)
Хөрөнгө борлуулсаны албан татвар		0.2	(0.2)
Бусад татвар, телбер, хураамж	29.1	32.5	(3.4)
Бусад нийтлэг телбер, хураамж			-
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2.4	28.4	(26.0)
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны	8.7	1.8	6.9
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	18.0	2.3	15.7
Газрын телбер	0.1	0.1	(0.0)
Газрын телбер	0.1	0.1	(0.0)
Дуудлага худалдаа	-		-
Байгалийн нөөц ашигласны телбер	77.9	122.7	(44.8)
Ан амьтны нөөц ашигласны телбер			-
Ус, рашааны нөөц ашигласны телбер	1.6	1.0	0.6
Ан амьтны нөөц ашигласны телбөр	73.3	118.7	(45.4)
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны телбер	3.0	3.0	-
Татварын бус орлого	1.0	0.7	0.3
Нийтлэг татварын бус орлого	1.0	0.7	0.3
Хувьцааны ногдол ашиг			-
Торгуулийн орлого	1.0	0.7	0.3

Нийт орлого 201.1 сая төгрөгөөр биелж 64.4 сая төгрөгөөр давсан байна. Орлого давсан шалтгаан нь ан амьтны нөөц ашигласны телбөр 45.4 сая төгрөгөөр давсан нь гол нөлөө үзүүлсэн байна. Орлогыг нэр төрлөөр авч үзвэр хувь хүний орлогын албан татвар 11.2, хөрөнгийн албан татварын орлого 5.1, улсын тэмдэгтийн хураамж 26.0 сая төгрөгөөр тус тус давж түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны телбөр 6.9, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 15.7, ус рашааны нөөц ашигласны телбөр 0.6, торгуулийн орлого 0.3 сая төгрөгөөр тус тус тасалжээ.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн

бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн тайлангаар ЭМДС-аас Ковид-19 цар тахлын илүү цаг урамшуулал, эмийн зардалд 25.0, онцгой байдлын газар, статистикийн хэлтэс, ЭМГ-аас 37.8, хүүхэд хамгаалах багийн санхүүжилт 0.3, усны хөнгөлөлтийн 12.9, аймгийн ОНХС-ын эрх шилжиж ирсэн 46.7 сая төгрөг нийт 122.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн 122.7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Эрдэнэбүрэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тодорхой бус байдал үүссэн, хэрэглэгчдэд хамааралтай дараах асуудлууд байна. Үүнд:

1. Сум хөгжүүлэх сангаас 2011-2021 онуудад олгосон 49 зээлдэгчийн 336.6 сая төгрөгийн зээл олгогдсоноос 13 зээлдэгч зээл бүрэн төлж дууссан, 11 иргэний 76.5 сая төгрөгийн зээлийн төлөх хугацаа болоогүй, 25 иргэний 87.7 сая төгрөгийн мянган төгрөгийн зээлийн авлага нь хугацаа хэтэрч байгаа нь сангийн хөрөнгийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна.
2. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд хашааны үнэ болох 9.5 сая төгрөг төвлөрснийг иргэдийн саналаар эрэмбэлэгдээгүй, ИТХ-аар хэлэлцэж батлаагүй арга хэмжээнд зарцуулсан нь ОНХС-ын журмыг зөрчсөн байна.
3. Ковид-19 цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх тэмцэхтэй холбоотой ОНХС-ын төлөвлөгөөнд 8.6 сая төгрөг төлөвлөж зарцуулсан байна. Тайланд хугацаанд 189 хүн Ковид-19 цар тахлаар өвчилж 10.2 сая төгрөгийн нэг удаагийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд зарцуулсан байна.
4. ОНХС-ын 6.5 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр Хар-Ус ОНӨААТҮГ байгуулсан боловч ямар ажил үүрэг гүйцэтгэсэн нь тодорхойгүй, зарцуулалтын анхан шатны баримт байхгүй, санхүүгийн тайлан гаргаж нэгтгүүлээгүй зөрчил илэрлээ.

3.8 Аудитын гол асуудал

Эрдэнэбүрэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд сумын ОНХС-аар 31.8 сая төгрөгийн барилга байгууламж, ЭМЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар эмнэлгийн тээврийн хэрэгсэл 38.3, бусад эх үүсвэрүүдээс ирсэн тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил бүртгэсэн асуудал нь санхүүгийн тайланд нөлөө үзүүлсэн байна.

Засгийн газрын 43 дугаар тогтоолын дагуу батлагдсан төсөвт зардлын 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргаагүй, төсөвт төвлөрүүлээгүй байна. Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 2 дугаар сарын 17-ны 43 дугаар тогтоолын 1.1-д "үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад бүх төрлийн зардал, төсөл арга хэмжээг тэвчиж, зардлыг гаргахгүй байх зэргээр батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардлыг төлөвлөн хуваарилах" гэж заасан заалтыг хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасны дагуу тус байгууллагын 2021 оны Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хяналаа.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 157 мэдээллийг хугацаандаа мэдээлсэн байна. Аймгийн хэмжээнд сум хөгжүүлэх сангийн Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг мэдээлэх тусгай цэсгүйгээс тайлант онд орсон орлогын гүйлгээг мэдээлээгүй, зарлагын гүйлгээ гаргаагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 албан шаардлага, 27.8 сая төгрөгийн 4 зөвлөмж өгөгдсөн бөгөөд албан шаардлага бүрэн биелж, зөвлөмжийн хэрэгжилт 70 хувьтай хэрэгжүүлсэн байна. ОНХС, СХС-тай холбоотой өгөгдсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Ковид-19 цар тахлын гаргасан зардлын зарцуулалт, Хар-Ус ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагааны үр дүнг авч үзэх нь зүйтэй байна.

3.12 Харьяа байгууллагуудын аудитын дүнгийн талаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 5 тайланг түүвэрт хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-1 (сумын 12 жилийн сургууль), “Хязгаарлалттай” 2 (ЭМТөв, сумын хүүхдийн цэцэрлэг) нийт 3 дүгнэлт гаргасан байна.

Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 157.2 сая төгрөгийн 20 алдаа зөрчил илэрч, 12.8 сая төгрөгийн 10 алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 144.4 сая төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 6.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоон, 31.3 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгуулах 2 албан шаардлага өгч, 107.0 сая төгрөгийн 6 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт 5. Аудитад хамрагдсан байгууллагын судалгаа /сая.төгрөг/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Эрдэнэбүрэн сумын ЕБС	8	100.0	5	9.6	1	5.5	0	0	2	84.9
2	Эрдэнэбүрэн сумын хүүхдийн цэцэрлэг	7	21.8	4	3.2	0	0	1	0	2	18.6
3	Зэрэг ЭМТ	5	35.4	1	0	1	0.6	1	31.3	2	3.5
Дүн		20	157.2	10	12.8	2	6.1	2	31.3	6	107.0

[Эх сурвалж](#): Эрдэнэбүрэн сумын ТТЗ-ын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

4. Нэгтгэсэн тайлангийн аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 317.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 42.0 сая төгрөгийн алдааг 3 алдааг залруулж, 104.9 сая төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага өгч, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 170.1 сая төгрөгийн 8 зөвлөмж өглөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. ЗДТГ нь Шилэн дансны цахим системд оруулбал зохих мэдээллийг цаг хугацаанд нь үнэн зөв, бүрэн мэдээлээгүй Үүнд: 1. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 1,2 дугаар сар тухайн сарын батлагдсан төсөв, хэтрэлт, хэмнэлт мэдээлээгүй бусад саруудын тайлбар мөн мэдээлээгүй, 2. цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын мөнгөн гүйлгээ дутуу, зарлагын мөнгөн гүйлгээ, 3. санхүүгийн тайлан хагас жилээр мэдээлэх хэсэгт төсвийн хэлбэлзлийн тайлан хавсаргасныг мэдээлсэнд тооцохгүй, 2020 оны санхүүгийн тайлангийн бүтэн жилийг мэдээлэх хэсэгт мэдээлээгүй, 4. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт мэдээлээгүй, 5. Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээг дутуу мэдээлсэн байсныг нөхөж мэдээлсэн.
2. Ажилтан албан хаагчдын хувийн унаанд шатахуун олгож албан хэрэгцээнд зарцуулдаг болон Засаг даргын ХОА 99-02 дугаарын TOYOTO маркийн LAND 105 авто машинд шатахуун олгосон нь явсан ажлын тайланг хавсаргаж оруулаагүй, жолоочийн тооцоог үнэн зөв бодож хянаагүй, жолоочийн замын хуудас дутуу байхгүй, шатахуун авч явсан албан тушаалтны гарын үсэг байхгүй зэрэг 12.8 сая төгрөгийн алдааг залруулсан.
3. Аймгийн ИТХ-ын 77 дугаар тогтоолоор УАЗ маркийн фермер автомашиныг дуудлага худалдаагаар худалдан борлогдсоныг тээврийн хэрэгслээс хасаж бүртгэв. Мөн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас 4,900.000 төгрөгийн үнэ бүхий угсардаг малын хашааг үнэ төлбөргүй хүлээлгэн өгснийг орлого авч залрууллаа. Мөн Доромын худаг дээр хийсэн 1,800.000 төгрөгийн засвар үйлчилгээг капиталжуулж, 990,000 төгрөгийн ус цэвэршүүлэгчийг орлого авч, 1,540.000 төгрөгийн худгийн насосуудыг ангилан бүртгэж нийт 29.2 сая төгрөгийн алдааг тус тус залрууллаа.
Шийдвэрлэсэн нь: Эрдэнэбүрэн сумын ЗДТГ-ын даргын 2022 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн 1/83 тоот албан бичгээр ирсэн хүсэлтийг үндэслэж залруулга хийгдлээ.

4.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт 1: Сум хөгжүүлэх сангаас 2011-2017 онуудад зээл авсан 25 зээлдэгч 87.7 сая төгрөгийн зээл авсан бөгөөд одоог хүртэл төлөөгүй, хугацаа хэтрүүлэн төсвийн хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулсаар байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", 5.4-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 16.5.4-д "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" заалтууд болон сум хөгжүүлэх сангаас олгох барьцаат зээлийн гэрээний 6.2.2. "Гэрээний 3.1-т заасан хугацаанд сар бүрийн төлбөрийн хуваарийн дагуу зээлийн төлбөрийг зээлдүүлэгчийн 100161600055401 тоот дансанд төлөх", 6.2.3. "Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол зээлийн төлбөрийн гэрээний 3.1-д заасан хугацаанд төлж барагдуулаагүй тохиолдолд төлбөрийн хуваарь зөрчигдсөн өдрөөс эхлэн төлөгдөөгүй байгаа зээлд үндсэн хүү /үндсэн хугацааны болон хэтэрсэн хугацааны /-ний хамт нэмэгдүүлсэн хүүг хэмж тооцож төлөх", 10.2-д "Хэрэв талууд гэрээний 10.1 дэх хэсэгт заасан аргаар маргааныг шийдвэрлэж чадахгүй бол Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгөв.

Илрүүлэлт 2: Соёлын төвийн захирал ур чадварын нэмэгдэл 2021 оны эхний 2 сар 40 хувь, дараагийн саруудад 25 хувиар бүтэн жил, батлагдаагүй орон тоонд бүжгийн багш бичиг хэргийн ажил, үйлчлэгч нярвын ажлыг тус тус хавсран гүйцэтгэж 15 хувийн нэмэгдэл авсан 3.2 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн "6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", "16.5.9. дээд шатны төсвийн захирагчийн зөвшөөрснөөр үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, чиг үүргийн давхардлыг арилгах, ажлын ачааллыг нягтруулах, бүтээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтцийг батлагдсан орон тооны хязгаар, төсвийн хүрээнд шинэчлэн тогтоох", Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.1. "Үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой зайлшгүй

шаардлагатайгаас бусад бүх төрлийн зардал, төсөл арга хэмжээг тэвчиж, зардлыг гаргахгүй байх зэргээр батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардлыг төлөвлөн хуваарилах", 1.2. "Шинээр ажлын чиг үүрэг, албан тушаалтан бий болгохгүй, орон тоог нэмэгдүүлэхгүй байх, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгож чөлөөлөгдсөн ажилтан, албан тушаалтны орон тоог царцааж, нөхөн томилгоо хийхгүйгээр цалингийн зардлыг хэмнэх" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил арилгах тухай албан шаардлага өгөв.

Илрүүлэлт 3: ОНХС-гийн дансанд орсон хашааны 9.5 сая төгрөгийн орлогоос иргэдийн саналаар эрэмбэлэгдээгүй, төсөв төлөвлөгөөнд батлагдаагүй номын үнэ, хашааны нөхөн төлбөр, ИТХ-ын төлөөлөгчдийг чадавхжуулахад 9.5, ОНХС-ийн 4.2.5 дахь заалтыг зөрчиж цагдаагийн кабоны засварт 1.5, цаг уурын хашааны зардалд 3.0, нийт 14 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 60.3.6. "орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй, орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээ", ОНХС-ийн 4.2.5. "Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагаас бусад улсын төсвийн байгууллагын хөрөнгийн зардал"; гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчил арилгах тухай албан шаардлага өгөв.

4.4. Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

4.4.1 Төсвийн гүйцэтгэл, төсвийн төлөвлөлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын төсөвт байгууллагын дүнгээр тогтмол зардлыг 206.5 сая төгрөгөөр төлөвлөж, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгасан байна. Төрийн сангийн зарлагын хуулгаар 195.2 сая төгрөгийн зардал гаргаж 11.4 сая төгрөгийг бусад бараа үйлчилгээний зардалд гүйлгэн зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.7-д "энэ хуулийн 22.2-т заасан төсвийн ангиллын төрөл бүрээр дэлгэрэнгүй ангилал тогтоох, түүнийг төсвийн төлөвлөлт, тайлагналт, гүйцэтгэлд ашиглах журмыг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно", 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах", Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар баталсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-ыг мөрдөн ажиллах заалтуудыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Эдийн засгийн ангиллын дагуу төсөвт журмын дагуу зохицуулалт хийж зардлыг санхүүжүүлэн, Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг үнэн зөв илэрхийлж тайлагнах

4.4.2 Бараа материалын зарцуулалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ЗДТГ нь бараа материалыг зарлагадахдаа нярав нь албан хаагчдаар шаардах хуудас бүрэн бичүүлж дарга, нягтлан бодогчоор хянуулж зөвшөөрсөн тохиолдолд олгож хэвших, мөн эд хариуцагчийн карттай тулган үндсэн хөрөнгийн биет тооллого хийгээгүй, шаардах хуудас бичсэн албан хаагчийн гарын үсэггүй, тоо ширхгээр тулгалт хийж баталгаажуулаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллах, цаашид үлдэгдлийг баталгаажуулж баримтжуулж, хяналт тавин үнэн зөв бодитой тооллого хийх.

4.4.3 Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ЗДТГ нь Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй, төсвийг үр ашиггүй үрэлгэн зарцуулсан байна. Мөн батлагдсан төсөвт зардлын дүнд 10-аас доошгүй хувийн хэмнэлт гаргаж ажиллаагүй.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1. “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” заалт, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийг мөрдөн ажиллаж, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

4.4.4 И баримттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ЗДТГ нь И баримт болон анхан шатны баримт дутуу ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн байна. Үүнд: Хувь хүний орлогын албан татварын 10 хувийг суутгаж ногдуулаагүй, Тусгай зөвшөөрөл бүхий ААНэгжээс эм, эмнэлгийн хэрэгсэл худалдан аваагүй, түлээ нүүрс, шатахуун, бэлэг дурсгалын зүйлс, бараа материалыг анхан шатны баримтын бүрдэлгүй бэлтгэж тайлагнасан.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын төрийн сангаас зардлыг санхүүжүүлэхдээ и баримтаар баталгаагүй ажил гүйлгээг гаргахгүй байх.

4.4.5 Цалин хөлстэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ИТХ-ын нарийн бичгийн дарга 2021 оны 9 дүгээр сард тэтгэвэрт гарсан байхад тухайн ажилтны урд авч байсан цалин хөлсийг хэвээр тогтоож олгосон байна.

Өгсөн зөвлөмж: Тухайн ажилтныг зайлшгүй ажиллуулах шаардлагатай бол хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллуулах талаарх Төрийн албаны зөвлөлөөс ирүүлсэн чиглэлийг баримталж ажиллах.

3.4.6 Цалингийн нэмэгдэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын ИТХ нь 2021 оны цалингийн сангийн хэмнэлтийг үр дүнгийн урамшуулал хэлбэрээр шийдвэр гаргаж зарцуулсан байгаа нь Засгийн газрын 43 дугаар тогтоолтой нийцээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1. “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” заалт, Засгийн газрын тогтоол шийдвэрийг мөрдөн ажиллаж, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

3.4.7 Шатахууны зарцуулалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Соёлын төв нь тайлант онд батлагдсан шатахууны зардлаас илүү шатахууныг бусад зардлуудаас гүйлгэн зарцуулсан байна.

Зөвлөмж: Илэрсэн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалыг мөрдөн ажиллах.

3.4.8 Өр төлбөртэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Соёлын төвийн санхүүгийн тайлан баталгаажуулах явцад бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагуудаас авсан өр, авлагын судалгаагаар 0.7 сая төгрөгийн өртэй мэдээлэл ирүүлснийг хянахад хувь хүний өр байгууллага дээр бичигдсэн зөрчил илэрсэн.

Өгсөн зөвлөмж: Тооцооны үлдэгдлийн баталгаагаар баталгаажсан өр төлбөрийг хариуцагчаар төлж барагдуулах арга хэмжээ авах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 6 дүгээр сарын 3-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

Хүснэгт 5. Аудитад хамрагдсан байгууллагын зөрчлийн судалгаа

/сая.төгрөг/

д/д	байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ТТЗахирагч	1	11.4			-	-	-	-	1	11.4
2	Зэрэг ЗДТГ	6	195.6	3	42	-	-	-	-	3	153.6
3	Зэрэг ИТХ	2	3.8			-	-			2	3.8
4	Зэрэг Соёлын төв	3	4.5	-	-			1	3.2	2	1.3
5	Зэрэг ОНХС	1	14.0					1	14	-	-
6	Зэрэг СХС	1	87.7					1	87.7		
Дүн		14	317.0	3	42	-	-	3	104.9	8	170.1

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР:

А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР:

Ц.АЗЗАЯА